

- Egy szemlélet, amely ellen harcolni kell
- A devizahozam növeléséért
- Személyes agitáció és szervezeti pártoktatás

Evről évre egyenletes emelkedést-növekedést mutat a szegedi kisipari szövetkezetek termelése. Adatok, teljesítmények alkotják a lépcsősorot, amely a jelenlegi szintre vezet. Vessünk itt egy pillantást azokra a ktsz-ekre, amelyek javító-szolgáltató tevékenységet is kifejtnek; — hol tartanak most, hogyan látják el feladataikat.

Az 1965. félévi terv teljesítése elég változó. Születtek kiugró eredmények, s ugyanakkor gyengébbek is. A szép és kevésbé mutatószámok között szemlélődve megállapítható, hogy a szövetkezetek legjobbjában a teljes termelési értéknek csupán $\frac{1}{2}$, de legfeljebb 1 százalékát teszi ki a javító-szolgáltató tevékenység. (Kivételt képez persze a Fodrász és a Ruhajavító Ktsz, hiszen munkájuk kizárólag szolgáltatásból, javításból áll.)

Nyilvánvaló, hogy a lakosság ellátása, igényeinek kielégítése ezeknek a szövetkezeteknek rendkívül fontos feladata; illetve az kellene, hogy legyen. Jelenleg azonban egy ártó szemlélettel kell számolni és harcolni ezen a területen. Számos szövetkezeti vezető nem tartja elég rentábilisnak a szolgáltatást-javítást, amint hogy ez — csak a nyereséget tekintve — igaz is. Éppen ezért legszívesebben teljesen megszüntetné, mivel azonban ez nem lehetséges, minimális ilyen természetű tevékenységre törekszik. Így aztán éppen az az elsődleges funkcióval kerülnek szembe, amely mint igény, életre hívta a ktsz-eket; a lakosság ellátásával.

Nagy hiba ez, hisz nem elég csak hallani a jelszót: „szövetkezetek a lakosság szolgálatában.” Nem elég újsághirdetésekből találkozni vele; töltsek meg tartalommal, s teljesítsék, sőt lehetőleg teljesítsék túl a tervet; erre a KISZÖV-ön keresztül az OKISZ biztosítja a lehetőségeket.

Az MSZMP városi bizottsága ipari osztálya, értékelve a szolgáltató szövet-

A további előrejutáshoz összehangolt munka szükséges

tevékenysége. Cikkeiket keressük külföldön, megfelelő hírnévre tettek szert, ez a hírnév azonban kötelező is. A felkutatott és meghódított piacokat meg is kell tartani, s mind több újat kell hozzájuk csatolni, ez pedig csak a kitűnő minőség biztosításával lehetséges. Nagyon fontos tehát, hogy az export terén ne elégedjenek meg az eddigi sikerekkel, hanem további erőfeszítéseket tegyenek a devizahozam növelése érdekében.

Az export mellett főleg a belföldi hiánycikkek gyártását kell szorgalmazni. A szövetkezetek, mint rugalmas szervezetek követni tudják az ingadozásokat, változásokat, kisebb szériák gazdaságos előállítására is képesek. Itt megint egy rendkívül fontos funkció mutatkozik, s ennek ellátása, a kereskedelem és a lakosság ilyenirányú igényeinek figyelemmel kísérése szintén mulasztathatlan kötelesség.

Sok a szak- és kevés a segédmunkás — panaszkodnak gyakran kisipari szövetkezetek házatáji. Valóban rendezésre váró probléma ez, megoldása nagy körültekintést és időt igényel, hiszen a helyes arányok kialakítása nem megy végbe máról holnapra. Pedig sürgető, hogy ez minél előbb megtörténjék, legalább az első lépéseket megtegyék ennek érdekében mindenütt — annál inkább, mert a helyes bérigazgatás kialakítását is jelenti az átlagbér betartásán belül.

Minden eredményt, hiányt mérlegre téve, elmondhatjuk, hogy a szövetkezetek egészében megfeleltek feladataiknak. De mennyi feladat sorakozik még, ha előre tekintünk! A teljesítménybér bevezetése ott, ahol lehetőség van rá, helyes létszámigazgatás, elfekvő készletek feltárisa, földhasználat. Az anyagi, technikai bázis továbbfejlesztése, munka- és technológiai szervezések megvalósítása, felkészülés a harmadik ötéves tervre a mind nagyobb eredményekért.

Az MSZMP városi bizottsága ipari osztálya, értékelve a szolgáltató szövet-

kezetek gazdasági tevékenységét, vele párhuzamosan elemezte a politikai nevelőmunkát is. Öröndetes, hogy a szövetkezetekben a gazdasági fejlődéssel egyidőben javult a politikai nevelés hatékonysága. Jó a párt-, KISZ- és szakszervezetek munkája, aminek eredményeképp a szövetkezeti dolgozók mindinkább magukévá teszik a párt politikáját.

Sajnos, egyes pártok kívüli vezetők, azt a kényelmes, de alapjában helytelen nézetet vallják, hogy ők csupán a gazdasági vezetésben felelősek, nekik nem kell politizálniuk. Holott alapvetően el kellene tenni, hogy a politikai és gazdasági szervek közösen végezzék a munkájukat, s ne külön úton haladjanak egyazon cél felé. A pártok kívüli vezető politizálására éppúgy szükség van, mint a pártfunkcionáriusok termelőmunkát támogató tevékenységére. A további előrejutás csak összehangolt munkával valósítható meg. Ezt senkinek sem szabad szem elől tévesztetni.

Az emberek nevelése, tudatformálása — személyes agitáció és szervezett pártoktatás — odaadó, lelkes kommunistákat váró feladat a ktsz-ekben is. A szövetkezet pártszervezete legyen kezdeményező, hallassa szavát minden fontos kérdésben, fogja össze és irányítsa a szövetkezetekben kibontakozó társadalmi és politikai aktivitást.

S. M.

Gondjaink a mezőgazdaság exportjának fejlesztésében

Az MSZMP Csongrád megyei végrehajtó bizottsága a közelmúltban értékelte a mezőgazdasági exporttervek teljesítésének féléves eredményeit. Megállapította: a tervek teljesítéséhez kedvezőek a feltételek. A tsz-parasztág és a felvásárló értékesítő kereskedelem alapos felkészültségről tett eddig tanúbizonyságot. Tény, hogy a mostani időjárás sokkal rosszabb a tavalyinál, a megye mezőgazdasági áru kivitele azonban ennek ellenére is lényegesen növekszik. 1964-ben egyebek mellett 12 ezer 500 vagon zöldség- és gyümölcsféléket vásároltak fel a földművelőszövetkezetek és az állami kereskedelmi szervek, s ebből 4 ezer 613 vagon nyitott exportra. Az idén az említett cikkek értékeiből már 14 ezer 44 vagon áru szerepel a megye felvásárlási tervében, exportra pedig 5 ezer 433 vagon árut ütemeztünk. A szövetkezeti gazdaság elkötelezett, hogy ezt a feladatot teljesítik is.

E számok nagyserűen értékelhetők az új paraszti életforma hatalmas erejét. Külföldi partnereink is csodálják: az utóbbi évtizedekben szinte példa nélkül álló hideg, vizes esztendő sem csökkentette terméshozamainkat. Pedig arról sincsen szó, hogy a hazai ellátás rovására növelnénk meggyünk mezőgazdasági exportját. Míg a MEK részéről az ideit tervezett felvásárlás 1964-hez képest mintegy 1500—1600 vagon emelkedést mutat terv szerint, addig exportunk „csak” 825 vagon emelkedést mutat. Több cikktől valószínűleg — például ősziarackból — éppen a hazai ellátás és konzerviparunk jobb kiszolgálása céljából átmenetileg jelentősen csökkentettük kivitelünket.

A megye árukivitelében legnagyobb volumennel sze-

repel a vöröshagyma. A várható 6640 vagon államilag felvásárolt termésből több mint háromezer vagonnal kerül külföldi piacra. A megrendelők soraiban évente egyre nagyobb tételekkel szerepelnek a nyugati kapitalista országok, elsősorban Anglia, a Német Szövetségi Köztársaság és a skandináv államok kereskedői. Nagy-szerrendben a hagyományosan a különféle primőrök, a vegyes zöldségfélék és a gyümölcsexport. A fejlődést jól segíti árpolitikánk, azok a kedvezmények, melyeket a legjobb minőségű és a legtöbb árut adó gazdaságok számára biztosít államunk.

Természetesen árrend-szerünkön még sok a javítani való. Nincs meg például a kellő összehang a szövetkezeti felvásárló kereskedelem és a konzervipar árai között, s ez olykor komoly feszültségeket okoz. Magasabb áron vásárol a MEK, mint a konzervgyár, olykor fordítva. Emiatt meg rövidítve érzik magukat azok, akik elsősorban a konzervgyárral állnak szerződéses viszonyban. Gyakori az is, hogy egyes cikkek limitjét — ahogy kereskedő nyelven mondják — indokolatlanul alacsonyra szálítják. Megesik, hogy Budapestre a napi árak alakításánál nem veszik figyelembe egyes termőfaják speciális helyzetét a kereslet és kínálat helyi viszonyait. Ilyenkor aztán „ami bejön a réven, elvesz a vámon”. Ugyanis, ha időszakszerűen az állami felvásárlási árak a szabadpiaci árak alá kerülnek, a jóminőségű portékalecsökken az állami szövetkezeti kereskedelem forgalmában. Csak a második, harmad-negyedosztályú árut visz a felvásárló telepre, az exportáru eltűnik a baltuzó magánkereskedelemben.

ben. Ezzel szemben csak úgy lehetne védekezni, ha megállapított kereteken belül az árak alakításában szabadabb kezdet kapnának a megyei felvásárlás szervei.

Ilyen probléma van most például az ősziarack-felvásárlásban a Ford-fajta körül. Ez adja a kereskedelem számára a legnagyobb összeget, azonban a többi ősziarack-fajtákhoz képest sokkal alacsonyabb árakat alakítottak ki Budapesten, s ez veszélyezteti a felvásárlási és az exporttervek teljesítését. Félreértés ne essék, nem arról van szó, hogy általában alacsonyok az árak, hanem arról, hogy érzékenyebbé nyilvánították a szükség az árak között. S ideje lenne már megoldani a MEK és az állami feldolgozó vállalatok között fennálló régi árférfenciákat is. Miért nem lehetséges például az, hogy a konzervgyárakat is igényeiknek megfelelően a MEK lássa el áruval? Máris megszűnne a sokszor bémítolag ható árviszály.

Zöldség- és gyümölcs-termesztésünk másik régi gondja a raktározás, a felvásárló készletek osztályozása, kereskedelmi feldolgozása. Ebből eredően például vöröshagyma termésünk nagyobb részét már a szedés szezonjában el kell adnunk. Ezt a szorult helyzetünket a tökéletes kereskedelem ma még alaposan kihámozza. E problémát azonban jól ismerik már a különböző minisztériumokban is és segítenek. Makón hamarosan 400 vagonos téli hagymatárolót adnak át rendeltetésének. Ez egy 700 vagon áru tárolására alkalmas épülő raktár egy része. Továbbá ugyancsak Makón készül most 27 csőváz raktár is. Ezekben további 6—800 vagon áru időszakos elhelyezése válik lehetővé. Segíti az állam úgy is, hogy magas felárat biztosít azoknak a gazdaságoknak, melyek a termés osztályozását, csomagolását is vállalják.

Jelenlegi nehézségeink a fejlődés nehézségei. Tény, hogy a nagyüzemi szövetkezeti termelés feltutása ütemét tekintve lényegesen gyorsabb, mint a kereskedelmi feldolgozó kapacitás fejlődése. Vannak szövetkezeti gazdaságok, ahol a mind nagyobb termelési feladatokhoz képest kevés az emberi munkaerő. S ez kihatással van arra is, hogy később mennyiért kel el az áru? Az össztermésen belül mekkora hányadot képvisel az exportminőség? Ez a helyzet parancsolóan követeli újabb manipuláló gépsorok vásárlását, tömeges üzembeállítását a termelőszövetkezetekben is. Annál is inkább szükség van erre, mert hovatovább a MEK a már meglevő gépek kiszolgálását sem győzi munkáerővel. Ugyanis a zöldség-gyümölcsfelvásárlás szezonjellegű szakma, s a dolgozók érthetően az állandó munkaviszonyhoz ragaszkodnak.

Nemzetközi méretekben is rendkívül gyorsan növekszik manapság a csomagolás minősége iránti igény. Mindinkább előtérbe kerül az úgynevezett kis kiszerelésű áruválaszték az önkiszolgáló üzletek elterjedése miatt.

Mindez eddig leginkább csak a MEK gondja, baja volt. Néha emberfeletti erőfeszítések kellett ahhoz, hogy a száz és ezer vagon szám ömlésztett áru önkiszolgáló szakszervezetek által is felvehető állapotban jusszon el megrendelőkhöz. A jövőben ebből a munkából nagyobb részt kell vállalniuk a termelő gazdaságoknak is. Mindez feltétlenül szükséges ahhoz, hogy zöldség- és gyümölcs-termesztésünk a fejlődés jelenlegi ütemét továbbra is megtarthassa. S áruink a lehető legnagyobb mértékben a távoli külföldi piacokra is frissen, az ottani igényeknek megfelelő minőségben, csomagolásban jussanak el.

K. A.

CSEPI JÓZSEF

Aki a régiből AZ ÚJBA LÉPETT

Nádudvari Mihály a neve. 1905-ben született Szeged-Fodortelepen, az Ungvári utca 2-ben lakik. Foglalkozása főkönyvelő, azaz már nyugdíjas. Nemrég, mindössze néhány hónapja.

Hívták és ment

A 70 éves ember fiatalosan fogadott. Szívesen beszélt magáról, hosszú pályafutásáról. 1944-ben került Békés megyéből Szegedre, 1950-ben nevezték ki főkönyvelőnek. 1959-ben nyugdíjba ment. De mint számviteli szakemberre, szükség volt rá, s vállalta, hogy elmegy Pusztaszere, a Petőfi Termelőszövetkezetbe. Három évre szerződött, de a három év megnyúlt, három és fél év lett belőle.

— Azt gondoltam, ezután már pihenhetek. Otthon le-

hetek, s a magam szórakozására dolgozhatok. Aztán 1964 szeptemberében újra segítségül hívtak. A sörényházi Zöldhalom Termelőszövetkezetbe kerültem főkönyvelőnek. Most májusban fejeztem be „végleg” a munkát.

Végleg?

— S valóban végleg befejezte?

— Hát ahogy vesszük. Jelenleg is dolgozom az Építőipari Dolgozók Szakszervezetének Csongrád megyei bizottságán, mint revisor. A vállalati szakszervezeti alapszervezeteket ellenőrzöm, persze társadalmi munkában.

S nem elégzik meg csupán ezzel a megbízatással. Elvállalta a II. kerületi ta-

nács pénzügyi osztályánál az ellenőri munkát is — Tudja, aki ilyen hosszú ideig dolgozott, mint én, nem tud meglenni munka nélkül. Kell valamit csinálni. S ezt szívesen végzem.

Asztalán most is előtte áll kis táskairógepe. — Jelenleg min dolgozik? Elmosolyodik. Vidáman válaszolja:

— Ez éppen nem hivatalos munka. Annak ellenére, hogy nem sokat járok társaságba, mégis sokan köszöntöttek 70. születésnapomon. Az üdvözlőkre válaszolok.

Egyszerűbb módszerért

Kopog az írógépe. Most választlevelet ír, de hamarosan nagy munkába kezd. Lelkesen beszél róla. — Szeretnék egy egyszerűbb módszert kidolgozni a tsz-ek adminisztrációjához. Valamit kell tenni, mert rengeteg a tsz-ben a papírmunka. Talán tudok valamit segíteni. Ebben a változásban, ami körülöttünk zajlik, én is részt szeretnék venni. Új társadalom, új emberek, új életfelfogás. Nekünk idősebbeknek van összehasonlítási alapunk arra, hogy milyen volt a régi és milyen az új, a mostani.

S nemcsak a saját tapasztalatai alapján ismeri meg ezt a változó kort. Kedvenc olvasmányai azok a regények, szakkönyvek, történelmi munkák, amelyek a második világháború eseményeivel, s az azt követő új világgal foglalkoznak.

Egy idős ember, aki a régiből az újba lépett, s az újat nem a régi szemével nézi. Hetven éves, friss, fiatalos. S dolgozik a jó, újért.

Módosították a „paprikarendeleletet“

A kormány módosította a fűszerpaprika termeléséről, feldolgozásáról, minőségéről és forgalombahozataláról szóló 53/1957. számú rendeletét. A módosítással kapcsolatban az Élelmiszerügyi Minisztériumban rámutattak, hogy a fűszerpaprikát ma már túlnyomó részben a nagyüzemi gazdaságok termelik, s ezek általában szállítás nélkül, közvetlenül a betakarítás után adják át termésküket a paprikafeldolgozó vállalatnak. A gyakorlat tehát már korábban „önhatalmúlag” is hatályon kívül helyezte az eddig érvényben volt rendeletnek azt az előírását, amely lehetővé tette a házilag — kezdetleges módon — szárított paprika átadását, illetve átvételét. A módosítás mindenképp ezt az idejét múlt rendelkezést törölte, ugyanakkor — a változott gazdasági körülmények figyelembevételével — biztosította mind az állami, mind pedig a szövetkezeti gazdaságok részére a fűszerpaprika szállításra történő előkészítéséből — osztályozásból, csomagolásból — adódó többletfelelősséget, illetve munkaalkalmat. Ezen túlmenően, az új paprikarendelet lehetőséget ad arra is, hogy a saját munkáerővel előkészített fűszerpaprikát a termelő a paprikafeldolgozó vállalatnál — tehát a korszerű követelmé-

nyeknek megfelelően — bér-munkában megszálltassák, s így végül is száritott állapotban adják át. A száritásra történő előkészítéssel kapcsolatos rendelkezések azért jelentősek, mert ez a tennivaló éppen az év kevésbé munkagényes szakaszában biztosít a mezőgazdasági dolgozóknak munkaalkalmat, illetve keresetet.

A megye kalászosainak ötven százalékát elcsépelelték

Már csak nyolcezer hold búza van talpon

Csongrád megyében az elmúlt hét időjárása kedvezett az aratás „fináléjára”. A teljesen esőmentes időszakban akadálytalanul és magas teljesítménnyel dolgoztak a kombájnok, de már csökkentett létszámmal. Ezeket csoportosítva foglalkoztatták, négyet-ötöt egy táblában, s így — szinte egymással versengve — gyorsan fogyasztották a gabonát. Az összesen 180 000 holdnyi kalászos területből már csak mintegy nyolcezer hold maradt s — előreláthatólag — a jövő hét közepe táján befejeződik a nagy mezőgazdasági munka.

A hordás üteme kielégítő. Jelenleg kilencven cséplőgép — a legtöbb a szegedi járásban — engedi szákokba a gabonát. Nagylétszámú brigádok dolgoznak, hogy a hajnalról besötétedésig tartó munkában gyakran válthassák egymást a munkások. A kombájnoknak és a cséplőgépeknek az együttes teljesítménye több mint nyolcezer hold, tehát az összes gabona jó felét elcsépelelték. Az aratógépektől fel szabadult erőgépek a tarlókon nyújtott munkában dolgoznak: tárcsáznak, vetőszántást és nyári mélyszántást végeznek. A megyei tanács vb mezőgazdasági osztályának jelentése szerint a traktorok a learatott területeken összesen 45 000 hold talajmunkát végeztek. A sok nyári csapatok még mindig érezetli — de most már szerencsésen — hatását. A földben elegendő nedvesség van, ami megkönnyíti a másodikvetést. Eddig hét-ezer holdon került földbe tarlóburgonya, köles és rövid tenyészidejű kukorica. A szegedi járásban — ahol legkorábban fejeződött be az aratás — a termelőszövetkezetek máris túlteljesítették másodikvetési tervüket.